

Helse- og omsorgsdepartementet HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Att.Helserettsavdelingen

Dykkar ref:

Vår ref:

2021/2585 - 18931/2021

Sakshandsamar:

Kristin Lif Breivik

Dato:

12.05.2021

Høringsuttale om koronasertifikat

Saken dreier seg således om å innføre en enkel metode for å kunne dokumentere vaksinasjonsstatus, immunitet eller nylig negativ test. Metoden er å kunne vise et koronasertifikat hvor status på disse opplysningene, innhentet på en gyldig måte, er lett tilgjengelig, og dermed enkelt kan både fremvises og kontrolleres. Lovhjemler for å samle en slik status i et dokument / sertifikat finnes allerede.

Endringen i smittevernloven går på å skaffe til enkelte overordnede rammer for bruk av koronasertifikatet, blant annet at ingen kan forskjellsbehandles på grunnlag av at de ikke kan fremvise koronasertifikat, med mindre bestemmelser i lov gir adgang til dette. Høringsnotatet gir god bakgrunnsinformasjon, med enkelte savnede unntak, slik som vurdering av falskt negative testresultater og det mangler en plan for hvordan håndtere og finansiere den økte testetterspørselen innføring av koronasertifikat med lovendringene vil gi.

Lovmessige og etiske prinsipper gjøres rede for og drøftes på en måte som gir tillit til at lovendringen er grundig vurdert tross den relativt korte tiden som har vært tilgjengelig til forarbeidene. Koronasertifikat fremstår som en effektiv og sikker metode, som sammen med de foreslåtte lovendringene, kan og bør innføres.

De foreslåtte spesifikke endringene virker godt funderte og fornuftige. Et viktig unntak som er fraværende er hva som i Norge er tenkt med de som av helsemessige grunner ikke kan få vaksine eller ikke kan gjennomføre testing. På slutten av kapittel 6.7.3 skrives det at det i forbindelse med utarbeidelsen av forskrifter om koronasertifikat må «vurderes om det av hensyn til å unngå diskriminering må gjøres unntak for enkelte grupper» fra krav om dokumentasjon i form av koronasertifikat, for eksempel barn eller personer som av medisinske grunner eller pga funksjonsnedsettelse ikke kan gjennomføre covid-19-test. Departementets vurdering av disse unntakene burde allerede ha vært gjort, og resultatet burde ha foreligget i denne høringen. Vår mening er at det vil forekomme diskriminering i uforholdsmessig stor grad dersom ikke disse gruppene får et koronasertifikat hvor det på tilsvarende måte kommer opp dokumentasjon på at personen som innehar sertifikatet har

unntak fra å måtte vise sertifikat og allikevel oppnå lettelsene regulert i covid-19-forskriften. Dersom EU-direktivet ikke regulerer en slik forordning på de europeiske sertifikatene for øvrig, vil vi ikke trenge å forholde oss til hvordan vi skal vurdere dette angående innreisebegrensninger til riket. Vi i Helse Førde har ellers ingen kommentarer til den kommende lovendringens utforming.

Helse- og omsorgsdepartementet ber spesielt om høringsinstansens syn på om negativ test bør sidestilles med vaksinasjon og gjennomgått sykdom som grunnlag for koronasertifikat. Etterspørselen etter testing vil øke uten at det fremkommer en plan for dette. Nasjonale skriftlige føringer for prioritering av testkapasiteten utover den helsemessige, bør offentliggjøres. En negativ test, hhv. PCR/antistoff-hurtigtest har ikke 100 spesifisitet, dvs. at enkelte personer som tester negativt allikevel er smittet og i realiteten positive for viruset pga falskt negativ test. Da koronasertifikatet vil gjelde for hele befolkningen, vil dette kunne komme til å få uheldige konsekvenser med spredning av smitte. Imidlertid, i tråd med konklusjonen fra rapporten *Etiske problemstillinger ved etablering av koronasertifikat (2021) av Førde og Hofman*, vil et koronasertifikat kun være legitimt dersom den opplevde urettferdigheten er lav. Ungdom er nok den største gruppen som vil kunne oppleve innføringen av et koronasertifikat med kun immunitet som premiss, som svært urettferdig. Ungdommen har tross sin relativt lave sårbarhet, måttet delta i smitteverntiltakene fra første dag, og ungdommen kommer sist i vaksinekøen. Selv når de eldre og mest sårbare er vaksinert, vil ungdommen ikke få koronasertifikat, selv om de må gjennomføre gjeldende begrensninger, noe de delvis må nettopp for å beskytte denne sårbare gruppen – som da ikke lenger er sårbar. I tillegg vil de få personene som har en falsk negativ test delta på de aktuelle arenaer sammen med personer som ikke er sårbare med negativ test, eller sårbare personer som på det tidspunkt er vaksinert. Dermed er vårt synspunkt at til tross for mulighetene for falskt negative tester, bør en negativ test sidestilles med vaksinasjon og gjennomgått sykdom.

Vennleg helsing

Kristin Lif Breivik
seniorrådgjevar

Evy-Helen Hellesteth
Fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent